

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра педагогіки, адміністрування і соціальної роботи**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою ННІМП ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

«12» вересня 2019 року, протокол № 6

Голова Вченої ради ННІМП ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

 О. В. Алейнікова

ОСНОВИ МЕДІАГРАМОТНОСТІ

(назва навчальної дисципліни)

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
за вільним вибором здобувача вищої освіти**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Київ

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи медіаграмотност» за вільним вибором здобувача вищої освіти складена відповідно до навчальних планів освітньо-професійних/освітньо-наукових програм Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

Автор-укладач робочої програми
Т. А. Махиня, канд. пед. наук, доцент,
професор кафедри педагогіки,
адміністрування і соціальної роботи

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
педагогіки, адміністрування і соціальної роботи
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 11 від 22 травня 2019 р.)

Затверджено Вченою радою
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 5 від 13 червня 2019 р.,
протокол № 6 від 12 вересня 2019 р. , *зі змінами*)

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
Змістовний модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕДІАГРАМОТНОСТІ.....	7
Тема 1. Медіаграмотність як складова підготовки майбутніх здобувачів освіти	7
Тема 2. Основні історичні етапи розвитку медіаосвіти в Україні та за кордоном	8
Тема 3. Місце медіа у формуванні сучасної картини світу	8
Тема 4. Медіаосвіта як засіб розвитку «критичного мислення»	9
Тема 5. Профілактика сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа.....	9
Тема 6. Найбільш поширені технології підсвідомого впливу на учасників освітнього процесу	10
Змістовний модуль 2. ПРАКТИЧНА МЕДІАЛОГІЯ.....	10
Тема 7. Медіапедагогіка і основи медіаграмотності як психолого-педагогічна складова підготовки здобувачів освіти	10
Тема 8. Медіакомпетентність керівника закладу освіти та технології її розвитку	11
Тема 9. Особистісні цінності як основа орієнтованого виховання молоді засобами масової інформації.....	11
Тема 10. Використання можливостей засобів масової інформації і комунікації в освітній діяльності закладів освіти.....	12
Тема 11. Медіа в освітньому процесі закладів освіти	12
Тема 12. Нові медіа та комунікації як новий фактор взаємодії в інформаційному освітньому середовищі	13
4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	13
5. ТЕМИ ТА ПЛАНИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ	14
Плани лекційних занять.....	15
6. ТЕМИ ТА ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	15
Плани семінарських занять	15
7. САМОСТІЙНА РОБОТА	16
8. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ.....	20
Орієнтовна тематика індивідуальних (групових) науково-дослідних завдань з дисципліни «Основи медіаграмотності»:	20
9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	21
10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ	21
Питання до заліку за дисципліною «Основи медіаграмотності»	21
11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ	24
12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	25
13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	25
Основна література	25
Допоміжна література.....	26
Інформаційні ресурси.....	27

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,0	Рівень освіти: другий (магістерський)	Дисципліна за вибором студентів	
Модулів – 0		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання за тематикою		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		-й	2-й
Тижневих годин для заочної форми навчання: аудиторних – 14 самостійної роботи студента – 106		Лекції	
			6 год.
		Практичні, семінарські	
			8 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		год.	106 год.
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для заочної форми навчання – 1:9

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи медіаграмотності» є формування у майбутніх здобувачів освіти певних знань і умінь з основ медіаосвіти, медіапедагогіки та аудіовізуальної грамотності щодо вирішення сучасних медіапедагогічних проблем, розуміння ролі та значення медійного світу в професійному та особистісному становленні людини.

Головним завданням викладання навчальної дисципліни «Основи медіаграмотності» є формування готовності майбутніх здобувачів освіти до свідомого існування у медіасередовищі та органічної інтеграції в медіакультуру через формування критичного відношення до аудіовізуального продукту, перетворення себе із споживачів аудіовізуального продукту у свідомих і творчих користувачів мас-медіа, вироблення імунітету до маніпулятивної дії екрану, створення умов інформаційної безпеки для свідомих громадян суспільства.

Основні завдання викладання навчальної дисципліни «Основи медіаграмотності» полягають у тому, щоб:

- виробити навички медіа-імунітету особистості, який робить її здатною протистояти агресивному медіа-середовищу, забезпечує психологічне благополуччя при споживанні медіа-продукції, що передбачає медіа-обізнаність, вміння обирати потрібну інформацію, оминати інформаційне «сміття», захищатися від потенційно шкідливої інформації з урахуванням прямих і прихованих впливів, розпізнавати маніпулятивну медіаінформацію;
- сформувати практичні навички рефлексії і критичного мислення як психологічних механізмів медіаграмотності, які забезпечують свідоме споживання медіа-продукції на основі ефективного орієнтування в медіа-просторі та осмислення власних медіа-потреб, адекватного та різнобічного оцінювання змісту і форми інформації, її повноцінного і критичного тлумачення з урахуванням особливостей сприймання мови різних медіа;
- використовувати освітні медіапродуктів у професійній діяльності майбутніх здобувачів освіти для формування полікультурної карти світу учасників освітнього процесу, реалізації власних життєвих завдань, покращення якості міжособової комунікації і приязності соціального середовища, налагодження ефективної мережевої комунікації і якості життя в значущих для особистості сферах;
- розкрити дидактичні, психолого-педагогічні та методичні аспекти застосування медіа в освітньому процесі;
- вивчити вплив різних медіазасобів на учасників освітнього процесу та можливих наслідків їх негативного впливу.

Після опанування теоретичного матеріалу курсу з питань медіаосвіти майбутні фахівці повинні

знати:

- законодавчі та нормативно-правові акти щодо адаптації здобувачів вищої освіти до сучасних соціально-економічних умов суспільства;
- сучасну парадигму освіти і роль викладача в інноваційному інформаційному просторі;
- роль медіа в формуванні полікультурної картини світу та освітньому процесі закладів вищої освіти;
- сутність медіакомпетенцій науково-педагогічних працівників;
- організаційно-методичні, психолого-педагогічні та методологічні аспекти формування основ аудіовізуальної грамотності майбутніх викладачів та здобувачів вищої освіти;
- функції і класифікацію засобів масової інформації по способу передачі інформації і по каналам сприйняття;
- негативні тенденції, що створюють засоби масової інформації (дезорієнтація особистості, крайній негативізм, надлишковий оптимізм тощо);
- соціальні аспекти девіації як форми соціальної дезадаптації студентської молоді;

- принципи, засоби, методи збору, систематизації, узагальнення і використання аудіовізуальної та друкованої інформації;
- роль комп'ютера в активізації пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти;
- види комп'ютерних програм навчання, програму Intel@ «Навчання для майбутнього»;
- спеціалізовані комп'ютерні програми та системи віртуальної реальності;
- дидактичний і виховний потенціал медіа (інтерактивність, комунікативність, мультимедійність, індивідуалізація тощо);
- засоби створення середовища для культурного і духовного зростання студентської молоді, для її соціальної адаптації;
- позитивні та негативні наслідки застосування медіатехнологій навчання;
- принципи маніпулювання свідомістю споживачів аудіовізуальної інформації;
- спецмедіапроекти, елементи навіювання в засобах масової інформації, їх шкідливі наслідки та прояви в суспільстві;
- навчальні ресурси глобальної мережі Internet;
- сутність політичних, правових, трудових, патріотичних, моральних, релігійних, естетичних, філософських поглядів сучасної молоді;
- сутність соціальної інформації та її вплив на формування адаптаційного середовища молоді;
- правила культури спілкування в інформаційному суспільстві та методи захисту від можливих негативних впливів у процесі масової комунікації;

вміти:

- виявляти маніпулятивний контент медіа;
- використовувати міжнародні, законодавчі, нормативно-правові документи адаптації здобувачів вищої освіти до сучасних соціально-економічних умов в суспільстві;
- здійснювати аргументований критичний огляд аудіовізуальної та друкованої інформації, готувати рецензії;
- оцінювати зміст, форму і стиль аудіовізуальної та друкованої інформації;
- застосовувати раціональні методи пошуку, відбору, систематизації та використання аудіовізуальної та друкованої інформації;
- здійснювати перевірку та класифікацію джерел інформації;
- аналізувати явища і процеси в соціально-економічному житті суспільства в минулому та сучасному вимірах;
- давати оцінку культурно-історичному розвитку суспільства, його культурному і духовному надбанню;
- в професійній діяльності використовувати комп'ютерні програми навчання, програму Intel@ «Навчання для майбутнього», навчальні ресурси глобальної мережі Internet;
- використовувати спеціальні комп'ютерні програми, системи віртуальної реальності;
- поєднувати традиційні методи навчання з мультимедійними засобами подачі інформації, засобами масової інформації;

- використовувати в освітньому процесі приклади негативних соціальних тенденцій, що створюють засоби масової інформації (пониження рівня моральних і духовних потреб молоді, створення негативних ідеалів і кумирів, героїв тощо);
- запроваджувати в освітньому процесі інноваційні технології навчання, створювати єдиний інформаційний простір (інтерактивність, комунікативність, мультимедійність, індивідуалізація тощо);
- використовувати аудіовізуальну інформацію для сприйняття світу та взаємодії з соціумом;
- характеризувати соціальну інформацію за такими ознаками, як доступність, кількість, цінність, зміст, об'єктивність, адекватність, достовірність, точність, оперативність, надійність та ін.;
- розпізнавати гіперболізовані ознаки медіаповідомлень та пояснювати мету їх демонстрування;
- орієнтуватися в сучасному медіапросторі, розуміти основні принципи функціонування різних видів масової інформації;
- розрізняти інформацію за рівнем впливу на особистість, аналізувати й оцінювати медіаповідомлення;
- розшифровувати та використовувати задовану в медіаповідомленнях інформацію;
- розрізняти та застосовувати методи організації професійної діяльності вчителя з використанням технології мультимедіа;
- збирати, обробляти, зберігати та передавати інформацію з урахуванням пріоритетів професійної діяльності вчителя;
- самостійно створювати медіапроекти в галузі професійної діяльності вчителя.
- формувати готовність студентської молоді до свідомого існування у медіасередовищі та органічної інтеграції в медіакультуру через формування критичного відношення до аудіовізуального продукту;
- розуміти та усвідомлювати наслідки впливу різних видів медіа на психіку особистості та суспільства в цілому;
- перетворювати студентську молодь як споживачів аудіовізуального продукту у свідомих і творчих користувачів мас-медіа;
- виробляти імунітет до маніпулятивної дії екрану;
- створювати умови інформаційної безпеки.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕДІАГРАМОТНОСТІ

Тема 1. Медіаграмотність як складова підготовки майбутніх здобувачів освіти

Зміст і основні завдання медіаграмотності та медіаосвіти, їх зв'язок із соціальною педагогікою, психологією, філософією, культурологією, іншими гуманітарними навчальними дисциплінами. Методологічні та світоглядні

установки стосовно інформатизації освіти. Функції медіаосвіти у здійсненні виховних завдань у навчальних закладах.

Місце медіаосвіти в процесі професійної підготовки майбутнього керівника закладу освіти. Класифікація та функції сучасних медіа за соціально-педагогічними критеріями: місце використання (індивідуальні, групові, масові, робочі та ін.), змісту інформації (ідеологічні, політичні, морально-виховні, пізнавально-навчаючі, естетичні, економічні, екологічні), функціям та цілям використання (отримання інформації, освіти, спілкування, соціальне управління тощо), розвитку впливу на особистість (розвиток кругозору, самопізнання, самонавчання, соціалізація та ін.).

Тема 2. Основні історичні етапи розвитку медіаосвіти в Україні та за кордоном

Розвиток та поширення інформаційних і комунікаційних засобів – необхідна умова формування нового напрямку в педагогіці – медіаосвіти.

Канадський вчений М. Маклюен як автор першої навчальної програми з медіаосвіти.

Впровадження медіаосвіти в 60-х роках ХХ ст. у Великій Британії, Канаді, Німеччині, США, Франції, Австралії, Російській Федерації. Медіаосвітні проекти ЮНЕСКО та Ради Європи. Національні та міжнародні асоціації медіаосвіти, Міжнародна і національна мережа медіаосвітніх інтернет - сайтів.

Стан та перспективи впровадження медіаосвіти в Україні.

Законодавчі та нормативно-правові акти щодо забезпечення через засоби масової інформації вільного доступу до інформації і матеріалів, що сприяють соціальному, духовному, і моральному благополуччю, здоровому фізичному і психічному розвитку.

Закріплення свободи слова в Конституції України (ст. 34). Окремі розбіжності в підходах до свободи слова в Конституції України та Конвенції про захист прав людини й основних свобод. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань забезпечення і безперешкодної реалізації права людини на свободу слова». Законодавство України про запобігання формування монополій думок.

Тема 3. Місце медіа у формуванні сучасної картини світу

Медіа як засоби масової інформації і комунікації. Вплив медіа на різні вікові категорії осіб, які навчаються. Пошук, обробка і презентація інформаційного матеріалу. Педагогічні аспекти аудіовізуальної грамотності.

Види і функції засобів масової інформації: друковані і електронні. Класифікація засобів масової інформації за способом передачі інформації та за каналами сприйняття (візуальні, аудіальні, аудіовізуальні).

Соціально-педагогічні критерії медіа по місцю використання, змісту інформації, цілям використання, наслідкам впливу на аудиторію слухачів чи особистість.

Латентні функції медіа, прихований вплив на суспільну свідомість та свідомість особистості.

Тема 4. Медіаосвіта як засіб розвитку «критичного мислення»

Розвиток мислення як основний аспект на сучасному етапі розвитку освітнього сектора.

Формування мислення майбутніх здобувачів освіти. Знання як матеріал або результат мисленевої діяльності. Аналітико-синтетичної діяльності тих, хто навчається, як основа для формування мислення, визначальне завдання в діяльності здобувачів та науково-педагогічних працівників.

Тренування творчих, критичних, дослідницьких навичок (умінь, здібностей), напрацювання рефлексорного відношення до свого «Я», моральної та соціальної відповідальності.

Впровадження в українську педагогіку технології критичного мислення.

Теорія медіаосвіти як засіб формування «критичного мислення» (Critical Thinking Approach, Critical Democratic Approach) та його теоретична база (синтез «захисної», «семіотичної» і «ідеологічної» теорій).

Критичне мислення як здатність аналізувати медіаінформацію з врахуванням стандартів логіки, психолого-етичного та естетичного підходів.

Завдання медіаосвіти: формування форм і методів захисту здобувачів від маніпулятивного впливу медіа, випрацювання технологій по орієнтації в інформаційних потоках сучасного глобалізованого суспільства.

Основні риси критичного мислення за В. Болотовим і Дж.Спіро щодо: застосування знань для прийняття рішень; використання різноманітних смислів і підходів; виявлення і перевірка передумов; надання розумних і обґрунтованих аргументів; доведення чи недоведення аргументів; дослідження.

Умови розвитку критичності мислення: створення середовища спілкування, проведення дискусій, диспутів, «мозкових» атак та ін.

Аналіз впливу медіатекстів на здобувачів, розвиток «критичного мислення» аудиторії по відношенню до медіаформації.

Рівні критичного мислення.

Технологія розвитку критичного мислення в процесі медіаосвіти. Лен Мастерман – прихильник теорії медіаосвіти як розвитку критичного мислення.

Тема 5. Профілактика сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа

Утвердження в сучасних демократичних суспільствах принципів законності, прозорості, доступності, врахування культурної, ідеологічної та політичної багатоманітності в суспільстві, врахування в інформаційно-комунікаційній діяльності загально визнаних міжнародних норм та стандартів.

Використання медіа наукових досягнень в галузях психології, соціології, соціальної педагогіки, лінгвістики, нейролінгвістичного програмування, різних видів гіпнозу та технологій, підпорядкованого впливу на реципієнта.

Впровадження у роботу масмедіа технологій підсвідомого впливу на учасників освітнього процесу, порушення високих стандартів щодо захисту суспільної моралі законодавчих норм про ЗМІ.

Тема 6. Найбільш поширені технології підсвідомого впливу на учасників освітнього процесу

Метод Сократа. Нейролінгвістичне програмування. Якірна тактика. Закон конгруентності. Метод фрагментації або «Білий шум». Метод опитування громадської думки або створення рейтингів. Метод контекстної, або опосередкованої комунікації, або метод «Рейтинг-технології». Метод відволікання або «Копчений оселедець». Метод об'єктивного підходу (підбір фактів і вмільй їх коментар). Метод історичних аналогій (використання інтелектуального потенціалу аудиторії). Метод «навішування» ярликів і епітетів. Метод семантичного маніпулювання.

Активне використання в ЗМІ слухів. Надання в ЗМІ повідомлення «новини нашептуванням». Використання в ЗМІ суперечливих фактів (сигналів). Проведення зондажу суспільної думки шляхом надання в ЗМІ ніби-то засекреченої інформації з «анонімних» джерел.

Приховані мотиви в медіатекстах: (мотиви: надійності та якості, комфорту і розваг, імітації та наслідування, закон авторитету, психологія натовпу, авторитету тощо).

Змістовний модуль 2. ПРАКТИЧНА МЕДІАЛОГІЯ

Тема 7. Медіапедагогіка і основи медіаграмотності як психолого-педагогічна складова підготовки здобувачів освіти

Специфіка сучасних засобів масової інформації, приклади їх використання в освітній галузі, особливості використання медіаінформації.

Психолого-педагогічні аспекти застосування засобів масової інформації в освітній галузі. Поєднання традиційних методів навчання з засобами масової інформації і комунікації. Проблема захисту здобувачів освіти від маніпулювання з боку засобів масової інформації. Аутизація особистості.

Мультимедійність як психолого-педагогічні умови сприйняття і засвоєння навчального матеріалу. Індивідуалізація навчання. Роль комп'ютера в творчому мисленні, активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти. Навчальні ресурси глобальної мережі «Internet». Психічні явища від локальних (використання комп'ютерного сленгу) до глобальних, пов'язаних з впливом на особистість («Internet»-залежність, синдром хакера та інші).

Сучасні засоби масової інформації як психолого-педагогічні складові підготовки здобувачів освіти. Використання засобів масової інформації і комунікації як допоміжних засобів у викладанні інших галузей знань.

Інтегрально-філософський аналіз та взаємозв'язок категорій «медіаосвіта», «медіапедагогіка», «медіакультура», «медіаграмотність», «аудіовізуальна грамотність».

Європейські критерії медіаграмотності. Індивідуальні компетентності та середовищні чинники як фундаментальні виміри медіаграмотності. Критерії медіаграмотності. Компоненти індивідуальної медіаграмотності. Базовий, середній і розвинутий рівні розвитку медіаграмотності.

Індикатори медіаграмотності. Середовищні чинники медіаграмотності спільноти. Медіаосвіта як середовищний чинник медіаграмотності. Медіаосвітні середовищні індикатори. Характеристики медіаполітики як середовищного чинника медіаграмотності. Індикатори медіаосвітньої політики. Медіаіндустрія як середовищний чинник медіаграмотності. Характеристики медіаіндустрії як середовищного чинника. Індикатори медіаіндустрії як середовищного чинника. Характеристики громадянського суспільства. Роль громадянського суспільства як чинника медіаграмотності.

Організаційно-методичні аспекти формування основ медіаграмотності здобувачів освіти (інтегрована складова, факультатив, окрема навчальна дисципліна).

Тема 8. Медіакомпетентність керівника закладу освіти та технології її розвитку

Поняття медіакомпетентності керівника закладу освіти, її основні показники, рівні та технології розвитку.

Керівник закладу освіти як основний фігурант інформатизації в освіті. Сучасна парадигма освіти: запровадження інноваційних технологій, створення єдиного інформаційного простору, визначення нових функцій керівника та педагогів і їх ролі у освітньому процесі. Дидактичний і виховний потенціал медіа (інтерактивність, комунікативність, мультимедійність, індивідуалізація навчання тощо).

Сприйняття світу та взаємодія з соціумом за допомогою аудіовізуальних засобів, телерадіожурналістики. Медіапедагогіка і медіакомпетенція як засоби створення середовища для культурного і духовного зростання здобувачів освіти, для її соціальної адаптації. Етичні, культурологічні, духовні, моральні складові аудіовізуальної інформації. Відносини між медіа і особистістю, медіа і культурою, медіа і освітою.

Медіасамоосвіта як складова самоосвіти в системі освіти впродовж життя.

Тема 9. Особистісні цінності як основа орієнтованого виховання молоді засобами масової інформації

Особистість як абсолютна цінність. Функції в соціумі і життєдіяльності людини. Суперечності між вихованням «для всіх» і вихованням «для кожного». Особистісно орієнтоване виховання і формування особистості «з заданими

властивостями» засобами масової інформації. Зовнішній вплив і внутрішні імпульси поведінки.

Критичність щодо запропонованих цінностей. Рефлекси образу «Я». вироблення індивідуального світогляду. Відповідальність за вибраний варіант поведінки. Проява власної позиції, думки, самовизначення, власного висновку, претензій, стилю і образу життя на підґрунті отриманої інформації.

Формування моральних принципів. Проблеми інтимного світу. Джерела формування інтимної сфери особистості. Зміст духовно-інтимної сфери. Найпростіші і найвищі почуття в інтимній сфері. Близькі стосунки чоловіка і жінки як механізм розвитку духовної сфери особистості. Еротика і порнографія. Характерні спільності та відмінності. Сприйняття натуралістичного, непристойного зображення статевого життя в творах живопису, літературі, фото, кіно, телепрограмах, аудіо- та відео матеріалах, друкованих матеріалах відповідного контенту, Інтернет тощо.

Місце навчальних і розважальних програм каналів центрального телебачення України як чинник морального виховання.

Роль батьків у формування морально-етичних орієнтирів, навчанні молоді правильно орієнтуватися у пропозиціях сучасних мас-медіа, відрізняти справжнє від фальшивого, формувати власну думку. Приклади маніпуляцій в засобах масової інформації, їх соціальна безпека. Ін'єкційний характер медіаосвіти як запобіжна ланка від шкідливих впливів медіа.

Тема 10. Використання можливостей засобів масової інформації і комунікації в освітній діяльності закладів освіти

Сприйняття і переробка інформації, розвиток критичного мислення і умінь розуміти сутність повідомлень. Маніпулювання свідомістю. Прихований зміст медіаповідомлень. Комерційна медіаінформація. Інформація на замовлення (фотомонтаж та кіно- і телесюжети). Інформаційні матеріали із контексту і деформація дійсності. Недостовірна інформація та засоби її розповсюдження. Корупційні схеми у засобах масової інформації і їх вплив на свідомість здобувачів освіти. Елементи навіювання та їх наслідки і прояви в суспільстві (злочинність, наркоманія, розпуста та інші негативи).

Телевізійні ток-шоу і аудіо-програми («Свобода», «Свобода слова», «Я так думаю», авторські радіопрограми) їх ідеологічна спрямованість і правдивість. Теледебати, їх політична спрямованість. Спецмедіапроекти на зразок «Кохана, ми вбиваємо дітей», «Няня спешит на помощь», «Стосується кожного».

Тема 11. Медіа в освітньому процесі закладів освіти

Використання можливостей засобів масової інформації і комунікації в освітній діяльності закладів освіти. Вплив аудіовізуальної інформації на навчання і виховання здобувачів освіти. Використання аудіовізуальної інформації науково-педагогічними працівниками в практичній діяльності. Соціальна інформація та її

основні характеристики: кількість, цінність, зміст, об'єктивність, адекватність, достовірність, точність, оперативність, надійність.

Роль медіа в формуванні адаптаційного середовища особистості. Орієнтація на інформацію як ланка соціальної адаптації. Формування світоглядних позицій здобувачів освіти засобами масової інформації. Політичні, правові, трудові, патріотичні, моральні, релігійні, естетичні, філософські погляди як головні чинники навчально-виховного процесу та їх висвітлення аудіовізуальними інформаційними засобами. Якість і об'єктивність інформації.

Висвітлення політичних подій, соціально-економічних чинників і міжнародних відносин, інших державних подій. Фактори, що впливають на рівень їх сприйняття.

Оманлива аудіовізуальна інформація. Засоби масової інформації і цензура. Офіційна і прихована цензура. Подача інформації на правах реклами (прихованої реклами), її оцінка та сприйняття особистістю.

Роздержавлення засобів масової інформації. Громадське радіо і телебачення. Їх функції у формуванні світоглядних позицій та адаптаційного середовища для здобувачів освіти.

Види комп'ютерних програм навчання. Програма Intel@ «Навчання для майбутнього». Спеціалізовані комп'ютерні програми, системи віртуальної реальності їх вплив на особистість. Професійно орієнтовані імітаційні програми. Комп'ютерна анімація та імітація. Позитивні і негативні наслідки застосування медіатехнологій навчання.

Тема 12. Нові медіа та комунікації як новий фактор взаємодії в інформаційному освітньому середовищі

«Нові медіа» як нові технологічні можливості у створенні та поширенні інформації. Інструменти нових медіа – від YouTube і Google до Facebook та Twitter.

Розвиток Інтернету, технологічний прогрес і людська природа. Особливості сприйняття інформації в Інтернеті. Стилiстика роботи журналіста в Інтернеті. Рекламні технології в Інтернет.

Групова робота та залучення користувачів до створення інформаційного продукту. Перевірка інформації в Інтернеті.

Поняття «мультимедійності» в процесі створення сучасного і конкурентного інформаційного продукту. Різноманіття подачі інформації на одному носії.

Засади застосування принципу «багатосторонньої комунікації» в нових медіа на противагу принципу «односторонньої комунікації» в традиційних медіа.

Медіабезпека. Кібербулінг і використання ІКТ для нанесення шкоди іншій людині. Основні правила безпеки в Інтернеті.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	НАЗВИ ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ І ТЕМ	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН	
		заочна форма	
			у тому числі

		Σ	Л	С	ПР	Ін Д	СРС
1.	Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕДІАГРАМОТНОСТІ						
1.1.	Тема 1. Медіаграмотність як складова підготовки майбутніх здобувачів освіти	10	1				9
1.2.	Тема 2. Основні історичні етапи розвитку медіаосвіти в Україні та за кордоном	10	1				9
1.3.	Тема 3. Місце медіа у формуванні сучасної картини світу	10					10
1.4.	Тема 4. Медіаосвіта як засіб розвитку «критичного мислення»	10		2			8
1.5.	Тема 5. Профілактика сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа	10		2			8
1.6.	Тема 6. Найбільш поширені технології підсвідомого впливу на учасників освітнього процесу	10	2				8
	Разом за змістовим модулем 1:	60	4	4			52
2.	Змістовий модуль 2. ПРАКТИЧНА МЕДІАЛОГІЯ						
2.1.	Тема 7. Медіапедагогіка і основи медіаграмотності як психолого-педагогічна складова підготовки здобувачів освіти	10	1				9
2.2.	Тема 8. Медіакомпетентність керівника закладу освіти та технології її розвитку	10	1	2			7
2.3.	Тема 9. Особистісні цінності як основа орієнтованого виховання молоді засобами масової інформації	10					10
2.4.	Тема 10. Використання можливостей засобів масової інформації і комунікації в освітній діяльності закладів освіти	10					10
2.5.	Тема 11. Медіа в освітньому процесі закладів освіти	10					10
2.6.	Тема 12. Нові медіа та комунікації як новий фактор взаємодії в інформаційному освітньому середовищі	10		2			8
	Разом за змістовим модулем 2:	60	2	4			54
	Усього годин:	120	6	8			108

5. ТЕМИ ТА ПЛАНИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні поняття та історичні відомості про медіаосвіту та медіаграмотність	2
2	Найбільш поширені технології підсвідомого впливу на учасників освітнього процесу	2

3	Медіакомпетенність керівника закладу освіти	2
---	---	---

Плани лекційних занять

План лекції 1 на тему «Основні поняття та історичні відомості про медіаосвіту та медіагоснови медіаграмотності»:

1. Зміст і основні завдання медіаосвіти
2. Класифікація та функції сучасних медіа за різними критеріями
3. Основні історичні етапи розвитку медіаосвіти в Україні та за кордоном

План лекції 2 на тему «Найбільш поширені технології підсвідомого впливу на учасників освітнього процесу»:

1. Використання медіа досягнень різних наук для підпорядкованого впливу на реципієнта
2. Впровадження у роботу мас-медіа технологій підсвідомого впливу на особистість
3. Універсальні показники ефективної протидії маніпуляціям

План лекції 3 на тему «Медіакомпетенність учасників освітнього процесу»:

1. Медіапедагогіка і основи медіаграмотності як психолого-педагогічна складова підготовки керівних та педагогічних працівників.
2. Медіакомпетенність керівника закладу освіти: сутність, рівні, критерії та технологія розвитку.
3. Особистісні цінності як основа орієнтованого виховання молоді засобами масової інформації.
4. Використання можливостей засобів масової інформації і комунікації в освітній діяльності закладів освіти.

6. ТЕМИ ТА ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Особисте медіаполе керівника закладу освіти	2
2.	Функціонування масмедіа	2
3.	Технологія розвитку критичного мислення у процесі профілактики сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа	2
4.	Використання «нових» медіа та комунікацій в освітньому процесі закладів освіти	2

Плани семінарських занять

План семінарського заняття 1 на тему: «Особисте медіаполе керівника закладу освіти»

1. Актуальність медіаосвіти та її сутність
2. Самодіагностика рівня та формування навичок розвитку медіаграмотності
3. Види інформації, робота з нею
4. Журналістські стандарти. Цензура, самоцензура, джінса

План семінарського заняття 2 на тему: «Функціонування масмедіа»

1. Медіа як бізнес
2. Маніпуляції в масмедіа. Види та форми маніпуляцій
3. Фейки та їх різновидності.
4. Фактчекінг: актуальність, методологія і практичне застосування

План семінарського заняття 3 на тему: «Технологія розвитку критичного мислення у процесі профілактики сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа»

1. Оцінка змісту медіаповідомлень/медіатекстів засобів масової комунікації методами дискурс-аналізу, контент-аналізу та моніторингу.
2. Психологічний захист від непотрібної медіаінформації.
3. Огляд програмних засобів та он-лайн курсів розвитку критичного мислення та розвитку медіаграмотності.
4. Позитивні і негативні наслідки застосування медіатехнологій навчання.

План семінарського заняття 4 на тему: «Використання «нових» медіа та комунікацій в освітньому процесі»

1. «Нові медіа» як нові технологічні можливості у створенні та поширенні інформації.
2. Позитивні і негативні наслідки застосування медіатехнологій навчання.
3. Особливості сприйняття інформації в Інтернет.
4. Медіабезпека та кібербулінг.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кіл.-ть год
1.	Тема 1. Медіаосвіта як навчальна дисципліна освітньо-професійної програми підготовки майбутніх здобувачів освіти: – основні завдання і зміст медіаосвіти, її зв'язок із соціальною педагогікою, іншими гуманітарними навчальними дисциплінами; – необхідність медіаосвіти в професійній підготовці педагогічних і науково-педагогічних працівників; – функції сучасних медіа за соціально-педагогічними критеріями.	9
2.	Тема 2. Основні історичні етапи розвитку медіаосвіти в Україні та за кордоном: – приклади впровадження медіаосвіти в європейських країнах; – міжнародна і національна мережа медіаосвітніх Інтернет-сайтів; – сутність міжнародних актів з прав людини щодо свободи переконань та свободи одержувати і поширювати інформацію – Концепція впровадження медіа-освіти в Україні; – стан та перспективи впровадження медіаграмотності в освітню діяльність закладів освіти.	9
3.	Тема 3. Місце медіа у формуванні сучасної картини світу:	10

	<ul style="list-style-type: none"> – сутність і класифікація засобів масової інформації; – соціально-педагогічні критерії використання медіа; – вплив латентних функцій медіа на суспільну свідомість та свідомість особистості 	
4.	<p>Тема 4. Медіаосвіта як засіб розвитку «критичного мислення»:</p> <ul style="list-style-type: none"> – сутність критичного мислення та його основні риси; – умови розвитку критичності мислення щодо профілактики маніпулятивного впливу медіа на особистість; – способи формування умінь розуміти сутність повідомлень, сприймання і переробки інформації; – технології розвитку критичного мислення в процесі медіаосвіти; – особистість Лена Мастермана та сутність його теорії медіаосвіти. 	8
5.	<p>Тема 5. Профілактика сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа:</p> <ul style="list-style-type: none"> – об’єктивні і суб’єктивні причини викривлення інформаційного простору; – маніпулятивні засоби в телевізійних новинах; – маніпулятивний потенціал телевізійних політичних ток-шоу; – маніпулятивний потенціал Інтернету; – нові професії по роботі з інформаційним простором, які задіяні в сфері маніпуляцій; – приклади використання маніпулятивних технологій у засобах масової інформації. 	8
6.	<p>Тема 6. Найбільш поширені технології підсвідомого впливу на учасників освітнього процесу:</p> <ul style="list-style-type: none"> – порівняльна характеристика основних технологій підсвідомого впливу на особистість; – приклади розвитку «антиманіпулятивного» критичного мислення особистості на медіаматеріалі. 	8
7.	<p>Тема 7. Медіапедагогіка і основи медіаграмотності як психолого-педагогічна складова підготовки здобувачів освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - порівняльна характеристика категорій «медіаосвіта», «медіапедагогіка», «медіакультура», «медіаграмотність», «аудіовізуальна грамотність»; - характеристика основних індикаторів медіаграмотності; - медіаосвіта і основи медіаграмотності як психолого-педагогічна складова підготовки здобувачів освіти; - Європейські критерії медіаграмотності 	9
8.	<p>Тема 8. Медіакомпетентність керівника закладу освіти та технології її розвитку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - взаємозв’язок понять «медіаграмотність» та «медіакомпетентність»; - класифікація показників медіакомпетентності; - рівні медіа компетентності; - модель медіаосвіти майбутніх педагогів А.В. Федорова. 	7

9.	<p>Тема 9. Особистісні цінності як основа орієнтованого виховання молоді засобами масової інформації:</p> <ul style="list-style-type: none"> – сутність законодавчих та нормативно-правових актів щодо адаптації осіб до соціально-економічних умов суспільства; – вплив засобів масової інформації на формування особистості «з заданими властивостями»; – варіанти поведінки особи залежно від інформативного контенту засобами масової інформації та внутрішніх імпульсів; – форми відповідальності особи за вибраний варіант поведінки на підґрунті отриманої інформації; – можливі варіанти сприйняття натуралістичного, непристойного зображення статевого життя засобами масової інформації; – приклади використання медіаінформації для формування морально-етичних орієнтирів сучасної молоді. 	10
10.	<p>Тема 10. Використання можливостей засобів масової інформації і комунікації в освітній діяльності закладів освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – вплив комерційних схем в засобах масової інформації та недостовірної інформації на свідомість молоді; – приклади телеспєцпроектів (програм) та оцінка їх ідеологічної спрямованості і правдивості; – приклади медіапроектів (програм) освітньої спрямованості і їх правдивість; – приклади елементів навіювання засобами масової інформації та їх наслідки і прояви як в суспільстві так і з боку окремої особистості; – приклади прихованої комерційної інформації і деформації дійсності. 	10
11.	<p>Тема 11. Медіа в освітньому процесі закладів освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – можливості та умови ефективного використання аудіовізуальних засобів в навчальній роботі; – використання можливостей засобів масової інформації і комунікації в освітній діяльності закладів освіти; – формування світоглядних позицій здобувачів закладів освіти засобами масової інформації; – подача інформації на правах реклами (прихованої реклами), її оцінка та сприйняття; – види комп'ютерних програм навчання; – позитивні і негативні наслідки застосування медіатехнологій навчання. 	10
12.	<p>Тема 12. Нові медіа та комунікації як новий фактор взаємодії в інформаційному освітньому середовищі:</p> <ul style="list-style-type: none"> – порівняльна характеристика таких основних інструментів «нових» медіа як YouTube, Google, Facebook та Twitter; – головні етапи розвитку «нових» медіа; – характеристика основних принципів стилістики текстів в on-line; – способи перевірки інформації в Інтернеті; – характеристика головних засад комунікації в Інтернеті; – найхарактерніші приклади кібербулінгу і його наслідки. 	8

	Разом:	108
--	--------	-----

8. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання здобувачів освіти з навчальної дисципліни «Основи медіаграмотності» сприяє поглибленню системи знань та практичних умінь для орієнтування в інформаційних потоках сьогодення: пошуку, засвоєння, застосування необхідної інформації та медіаінформації зокрема; адекватного сприймання, критичного осмислення, звільнення від непотрібної інформації та творчого використання різноформатної медіа продукції в освітньому процесі закладу освіти.

Індивідуальне науково-дослідне завдання оформлюється у вигляді контрольної роботи, яка складається із 2 частин:

Перша частина – практична полягає у проходженні одного (декількох) он-лайн курсу з медіаграмотності із наступного переліку:

- 1) «Медіаграмотність для освітян» на платформі Prometheus
- 2) «Медіаграмотність для громадян» за посиланням <https://irex.mocotms.com/>
- 3) «Very Verified: онлайн-курс з медіаграмотності» за посиланням: <https://verified.ed-era.com/ua>

Результатом виконаного завдання є сертифікат про проходження відповідного курсу.

Друга частина – теоретична, полягає у виконанні індивідуального (групового) науково-дослідного завдання з використанням «нових» медіа, тематика яких визначається із орієнтовного переліку за вподобанням.

Робота надсилається викладачу до початку сесії в електронному варіанті. Оцінка за індивідуальне науково-дослідне завдання виставляється на заключному занятті з курсу на основі попереднього ознайомлення викладача зі змістом ІНДЗ та захисту роботи шляхом публічного виступу здобувача з обраної теми (до 5 хв.). У відповідях не допускаються «прямі» копіювання тексту!

Орієнтовна тематика індивідуальних (групових) науково-дослідних завдань з дисципліни «Основи медіаграмотності»:

1. Позитивний ракурс шкідливих звичок, міжетичних та міжнаціональних стереотипів в сучасному мистецтві, літературі, субкультурі та контркультурі молоді.
2. Негативні соціальні наслідки впливу медіа: дезорієнтація особистості, крайній негативізм, надлишковий оптимізм, патологічна залежність від медіажанрів та інше.
3. Роль навчальних і розважальних програм, каналів центрального телебачення України як чинників морального виховання учнів та молоді.
4. Практичне використання в професійній діяльності здобувачів освіти можливостей засобів масової інформації і комунікації.
5. Роль медіа в формуванні адаптаційного середовища для здобувачів освіти.
6. Дидактичний і виховний потенціал медіа.

7. Профілактика деструктивних впливів мас-медіа на здобувачів та педагогічних працівників закладів освіти.
8. Розвиток вільних і незалежних мас-медіа як європейський цивілізований вибір України.
9. Функції громадських організацій та закладів освіти щодо формування медіаграмотності педагогів та здобувачів освіти.
10. Позитивні і негативні наслідки застосування медіатехнологій навчання.
11. Практичне й психологічне застосування візуальної медіаінформації.
12. Методика пошук, відбору та застосування інформації й візуальної медіаінформації.
13. Оцінювання змісту медіаповідомлень/медіатекстів засобів масової комунікації щодо реформування освіти.
14. Міжнародна і національна мережа медіаосвітніх інтернет-сайтів.
15. Методи систематизації і формування припущень та суперечливі твердження.
16. Використання сучасних досягнень психології для маніпулятивних технологій в мас-медіа.
17. Роль медіа в формуванні моральних, культурологічних, життєвих та світоглядних принципів громадськості.
18. Відповідальність мас-медіа перед суспільством за якість інформації.
19. Медіасамоосвіта як складова в системі освіти впродовж життя.
20. Нетикет або принципи мережевої етики.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекції, практичні, семінарські заняття, індивідуальна робота в Інтернет, вивчення теоретичних питань та підготовка індивідуальних (групових) науково-дослідних завдань, що виносяться на самостійне опрацювання за списком рекомендованої літератури із висвітленням теоретичних та практичних результатів самостійної роботи здобувачів у вигляді окремих презентацій, таблиць, блок-схем, моделей тощо; наочні та роздаткові матеріали у вигляді презентацій.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль, який здійснюється у формі фронтального, індивідуального чи комбінованого контролю знань здобувачів освіти під час практичних занять, тестування, колоквиума, контрольних робіт, наявність сертифікату про проходження он-лайн курсу, залік.

Питання до заліку за дисципліною «Основи медіаграмотності»

1. Основні завдання і зміст медіаосвіти, її зв'язок із соціальною педагогікою, іншими гуманітарними навчальними дисциплінами.

2. Сучасна парадигма освіти і роль керівника закладу освіти в інноваційному інформаційному просторі
3. Впровадження медіаосвіти в європейських країнах.
4. Сутність міжнародних актів з прав людини щодо свободи переконань та свободи одержувати і поширювати інформацію.
5. Концепція впровадження медіа-освіти в Україні.
6. Стан та перспективи впровадження медіаграмотності в освітню діяльність закладів освіти.
7. Функції і класифікацію засобів масової інформації.
8. Соціально-педагогічні критерії використання медіа.
9. Вплив латентних функцій медіа на суспільну свідомість та свідомість особистості.
10. Сутність критичного мислення та його основні риси.
11. Умови розвитку критичності мислення щодо профілактики маніпулятивного впливу медіа на особистість.
12. Способи формування уміння розуміти сутність повідомлень, сприймання і переробки інформації.
13. Технології розвитку критичного мислення в процесі медіаосвіти.
14. Особистість Лена Мастермана та сутність його теорії медіаосвіти.
15. Використання складних тверджень із суперечностями між твердженнями медіа тексту.
16. Методи формування припущень та виявлення «семантичних прогалин».
17. Методика аналізу медіатексту методом актуалізації.
18. Методика аналізу медіатексту методом експлікації логічних зв'язків.
19. Сутність поняття «аудіовізуальна грамотність».
20. Специфіка сприйняття аудіовізуального образу.
21. Характеристика сучасних жанрів аудіовізуальних творів.
22. Роль аудіовізуальної грамотності в здатності критично сприймати твори сучасної екранної культури.
23. Об'єктивні і суб'єктивні причини викривлення інформаційного простору.
24. Маніпулятивні засоби в телевізійних новинах.
25. Маніпулятивний потенціал телевізійних політичних ток-шоу.
26. Нові професії по роботі з інформаційним простором, які задіяні в сфері маніпуляцій.
27. Використання маніпулятивних технологій у засобах масової інформації.
28. Порівняльна характеристика основних технологій підсвідомого впливу на особистість.
29. Характеристика основних індикаторів медіа грамотності.

30. Медіаосвіта і основи медіаграмотності як психолого-педагогічна складова підготовки керівника закладу освіти.
31. Європейські критерії медіаграмотності.
32. Взаємозв'язок понять «медіаграмотність» та «медіакомпетентність»;
33. Класифікація рівнів та показників медіа компетентності.
34. Модель медіаосвіти майбутніх педагогів А.В. Федорова.
35. Законодавчі та нормативно-правові акти щодо адаптації здобувачів освіти до сучасних соціально-економічних умов суспільства.
36. Вплив засобів масової інформації на формування особистості «з заданими властивостями»;
37. Варіанти поведінки особи залежно від інформативного контенту засобами масової інформації та внутрішніх імпульсів.
38. Можливі варіанти сприйняття особистістю натуралістичного, непристойного зображення статевого життя засобами масової інформації.
39. Вплив медіаінформації для формування морально-етичних орієнтирів сучасної молоді.
40. Приклади медіапроектів (програм) освітньої спрямованості і їх правдивість;
41. Приклади елементів навіювання засобами масової інформації та їх наслідки і прояви як в суспільстві так і з боку окремої особистості;
42. Принципи, засоби, методи збору, систематизації, узагальнення і використання аудіовізуальної та друкованої інформації.
43. Принципи маніпулювання свідомістю споживачів аудіовізуальної інформації.
44. Вплив прихованої комерційної інформації і деформації дійсності.
45. Вплив комерційних схем в засобах масової інформації та недостовірної інформації на свідомість молоді.
46. Можливості та умови ефективного використання аудіовізуальних засобів в навчальній роботі;
47. Використання можливостей засобів масової інформації і комунікації в освітній діяльності закладів освіти.
48. Роль медіа в формуванні полікультурної картини світу та освітньому процесі закладів освіти.
49. Спецмедіапроекти, елементи навіювання в засобах масової інформації, їх шкідливі наслідки та прояви в суспільстві.
50. Формування світоглядних позицій здобувачів освіти засобами масової інформації.
51. Подача інформації на правах реклами (прихованої реклами), її оцінка та сприйняття особистістю.
52. Роль комп'ютера в активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти.
53. Види комп'ютерних програм навчання.

54. Дидактичний і виховний потенціал медіа (інтерактивність, комунікативність, мультимедійність, індивідуалізація тощо).
55. Особливості основних інструментів «нових» медіа таких, як YouTube, Google, Facebook та Twitter.
56. Навчальні ресурси глобальної мережі Internet.
57. Позитивні та негативні наслідки застосування медіатехнологій навчання.
58. Негативні тенденції, що створюють засоби масової інформації (дезорієнтація особистості, крайній негативізм, надлишковий оптимізм тощо).
59. Правила культури спілкування в інформаційному суспільстві та методи захисту від можливих негативних впливів у процесі масової комунікації.
60. Найхарактерніші приклади кібербулінгу і його наслідки.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточний контроль та самостійна робота, Індивідуальне науково-дослідне завдання			Залік	Всього
Практичне завдання	Теоретичне завдання	Активність під час аудиторних занять		
30	30	10	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Опорний конспект лекцій; наочний супровід матеріалу лекцій у вигляді презентацій; нормативні документи: Закон України «Про вищу освіту», «Про інформацію» «Про доступ громадян до публічної інформації», «Про захист суспільної моралі»; Концепція впровадження медіа-освіти в Україні ; класифікатори професій; ОКХ, ОПП (нормативна і варіативна частини), навчальні плани; положення про організацію навчального процесу у ВНЗ; навчальні програми дисциплін тощо.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Альбарран Алан Б. Менеджмент електронних ЗМІ [Електронний ресурс] / переклад з англ. Н. Кашуби, А. Іщенко. — К.: Наука, 2009. — 296с. — Режим доступу: <http://books.google.com.ua>
2. Закон України «Про інформацію». Відомості Верховної Ради України. Київ 02.10.92 №2657 (із змінами, внесеними згідно із Законами. Останній від 13.01.11 №2938).
3. Закон України «Про доступ громадян до публічної інформації». Відомості Верховної Ради України. Київ, від 13.01.11 №2939 – VI.
4. Закон України «Про захист суспільної моралі». Відомості Верховної Ради України. Київ, від 20.11.03 №1296 – IV.
5. Концепція впровадження медіа-освіти в Україні // Постанова Президії Національної академії педагогічних наук України від 20 травня 2010 року, протокол № 1-7/6-150 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.ispp.org.ua/news_44.htm
6. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; наук. ред. В. В. Резун. — Київ: Центр вільної преси, 2012. — 352 с.
7. Найдьонова Л.А. Кібер-булінг або агресія в інтернеті: способи розпізнання і захист дитини / Л.А.Найдьонова //Методичні рекомендації [Електронний ресурс] / Серія: На допомогу вчителю. Вип. 4. — К., 2011. — 34 с. — Режим доступу : <http://mediaosvita.org.ua/>
8. Найдьонова Л. А. Медіаосвіта в Україні: особливості реалізації соціально-психологічної моделі [Електронний ресурс] / Найдьонова Л. А. — Режим доступу : <http://www.academia.edu>
9. Тоискин В.С. Медиаобразование в информационно-образовательной среде: Учебное пособие [Электронный ресурс] / В. С. Тоискин, В. В. Красильников — Ставрополь: Изд-во СГПИ, 2009. — 122 с. — Режим доступа : <http://window.edu.ru/resource/110/77110>

Допоміжна література

1. Абетка візуальної грамотності [Електронний ресурс] / Баликін І., Волошенюк О., Чорний О., Федченко О. / За редакцією Волошенюк О., Іванова В., Євтушенко Р. — Київ : АУП, ЦВП, 2019. — Режим доступу: http://www.aup.com.ua/uploads/Abetka_vizualnov_gramotnosti_2019.pdf
2. Батьки, діти та медіа: путівник із батьківського посередництва / О. Волошенюк, О. Мокрогуз; За ред. В. Іванова, О. Волошенюк. — К. : ЦВП, АУП, 2017. — 79 с.
3. Бебик В. М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз: Моногр. [Електронний ресурс] / Бебик В. М. — К.: МАУП, 2005. — 440 с. — Режим доступу: http://www.vmurol.com.ua/upload/Navchalno_motodichna_robota/Navchalno_moto_dichna_materiali/Zhurnalistika/1/Informac_comunicac_management.pdf
4. Методи маніпулятивного впливу ЗМІ [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://mediaosvita.org.ua/>
5. Новітні медіа та комунікаційні технології: комплекс навчальних програм для спеціальностей «журналістика», «видавнича справа та редагування», «реклама та зв'язки з громадськістю»/ За заг. ред. В. Е. Шевченко. — К.: Паливода А. В., 2012. — 412 с.
6. Практичний посібник з медіаграмотності для мультиплікаторів / За загал. ред. В. Ф. Іванова. — Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. — 100 с.
7. Сучасний медіа-менеджмент у друкованих ЗМІ: Шляхи роздержавлення української преси [Електронний ресурс]. — Вид. 2-ге, доповн. та виправлене / За ред. В. Іванова та Н. Ланге. — Київ: ЦВП, АУП, 2008. — 300 с. — Режим доступу : http://www.vmurol.com.ua/upload/Navchalno_motodichna_robota/Navchalno_moto_dichna_materiali/Zhurnalistika/Suchasniy_media_management.pdf
8. Федоров А.В. Словарь терминов по медиаобразованию, медиапедагогике, медиаграмотности, медиакомпетентности. Таганрог: Изд-во Таганрог. гос. пед. ин-та, 2010. 64 с.
9. Череповська Н. Медіаосвіта та медіакультура в ЗОШ [Електронний ресурс] / Череповська Н. — К.: Шкільний світ, 2010. — 128 с. — Режим доступу : <http://mediaosvita.org.ua/>
10. Щедріна О.І. Нові інформаційні технології: Навч. посібник / Київський національний економічний ун-т. — К. : КНЕУ, 2005. — 445 с.
11. Як можна протидіяти «фейковим новинам»? Аналіз. [Електронний ресурс] — Київ: Фонд Фрідріха Науманна за Свободу, Академія української преси, 2019. — Режим доступу : http://www.aup.com.ua/wp-content/uploads/2019/11/YAK_protydiiaty_fake_news_2019.pdf

Інформаційні ресурси

1. Проект «MediaSapiens» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://osvita.mediasapiens.ua>
2. Журнал «Медиаобразование» [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://www.ifap.ru/projects/mediamag.htm>
3. Международный электронный журнал «Высшее образование в Европе» [Електронний ресурс]. — Режим доступу до сайту: www.aha.ru/moscow64/educational_book
4. Навчальна програма «Медіаосвіта (медіаграмотність)» (для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників) / Левківський К.М., Іванов В.Ф., Даниленко В.І., Мележик В.П. та ін. [Електронний ресурс]. — К.: Міністерство освіти і науки , молоді та спорту України; Інститут інноваційних технологій і змісту освіти; Академія української преси — 2013. — 63 с. — Режим доступу: <http://www.aup.com.ua/uploads/programm.pdf>
5. Національний Темпус-офіс в Україні. — Режим доступу до сайту: <http://tempus.org.ua/uk/vyshha-osvita-ta-bolonskyi-proces.html>
6. Офіційний сайт лабораторії психології масової комунікації та медіаосвіти [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://mediaosvita.org.ua/>
7. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс] — Режим доступу до сайту : <http://www.mon.gov.ua>.
8. Офіційний сайт ЮНЕСКО [Електронний ресурс]. — Режим доступу до сайту: <http://www.unesco.org/>
9. Он-лайн курс «Медіаграмотність для освітян» на платформі Prometheus
10. Он-лайн курс «Медіаграмотність для громадян» за посиланням <https://irex.mocotms.com/>
11. Он-лайн курс «Very Verified: онлайн-курс з медіаграмотності» за посиланням: <https://verified.ed-era.com/ua>